

הארת חג חנוכה

שבת דף כא/ב

מאי חנוכה דתנו רבנן בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו אלא להדליק יום אחד נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה

ספר נר מצוה למהר"ל עמוד כב

ואם תאמר, וכי בשביל שנעשה להם נס בהדלקה, שלא תהיה בטילה ההדלקה, היו קובעין חנוכה. כי מה שחייב להודות ולהלל, זהו כאשר נעשה לו נס ובשביל הצלתו, ולא בשביל שנעשה לו נס לעשות המצוה,

ועוד יש לומר, שעיקר מה שקבעו ימי חנוכה בשביל שהיו מנצחים את היונים, רק שלא היה נראה שהיה כאן נצחון הזה על ידי נס שעשה זה השם יתברך ולא היה זה מכחם וגבורתם. ולפיכך נעשה הנס על ידי נרות המנורה, שידעו שהכל היה בנס מן השם יתברך, וכך המלחמה שהיו מנצחין ישראל היה מן השם יתברך.

בבא בתרא דף כה/ב

אמר רבי יצחק הרוצה שיחכים ידרים ושיעשיר יצפין וסימניך שלחן בצפון ומנורה בדרום

מנחות דף פה/ב

וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה מאי שנא תקועה אמר רבי יוחנן מתוך שרגילין בשמן זית חכמה מצויה

עבודה זרה דף ח/ב

תני רבי יוסי ברבי מלכות פרס בפני הבית שלשים וארבע שנה מלכות יון בפני הבית מאה ושמונים שנה מלכות חשמונאי בפני הבית מאה ושלוש מלכות בית הורדוס מאה ושלוש ישראל

מסכת אבות פרק א

(א) משה קבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, ונביאים מסרוה לאנשי קנטת הגדולה

קוזרי מאמר רביעי אות ג

והנה הדברים האלה אשר לא ישיגו בדרך ההקש ההגיני כפרו בהם הפילוסופים היונים. כי היקש זה מכחיש כל מה שלא נגלה לו כמסקנה מפעלתו. הנביאים לעומת זאת אישרו את הדברים כי לא יכלו להכחיש מה שראו בעין הרוחנית שנחננו בה. והנביאים הלא היו חבורות שלמות ופעלו בדורות שונים ולא יתכן כי עשו קנונית הסכמה ביניהם ולכן גם הודו להם החכמים בני דורם אשר ראום בשעת נבואתם. ואלו ראו הפילוסופים היונים את הנביאים בשעת נבואתם ואת המופתים אשר עשו היו מודים בהם והיו מחפשים דרכים הקשיות לבאר בהן כיצד יגיע אדם למדרגה זו

נר מצוה עמוד יב

ולפיכך האומה הזאת בקשו שיכתבו להם חכמים התורה יונית, כמו שמפורש במגילה (מגילה ט, א). אף כי בודאי אין לאומה הזאת חלק בתורה, כמו שאמרנו, ומכל מקום בקשו לכתוב להם התורה בלשון שלהם, וזה מורה שהחכמה שייך להם ביותר מן שאר האומות. והקירוב הזה עצמו היה גורם שרצו לאבד מהם התורה, כי אין גבור מתקנא אלא בגבור שכמותו, ולפיכך רצו לאבד מהם התורה

מלאכי פרק ב פסוק ז- כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא

רש"י מלאכי פרק ב פסוק ז - ז) כי שפתי כהן - עליהם מוטל לשמור דעת למה שהרי תורה יבקשו מפייהם שכבר דבר זה מסור להם יורו משפטיך ליעקב (דברים ל"ג).

מי מרום על חנוכה (הרב חרל"פ)

"הרגישו היונים כי מתיימרים הם ישראל במסתורין שיש להם עם אביהם שבשמים וזו היא תושבע"פ, וכדברי המדרש תנחומא: אמר להם הקב"ה לאומות אתם אומרים שאתם בני, איני יודע אלא למי שמסתורין שלי אצלו הם בני, ואיזו זו המשנה שנתנה בעל פה". ואמנם אהרן שהיה בכחו לשלשל את ההארות הנשגבות ולא ישתנו, שכמו שהם למעלה כן יהיו למטה... והוא ענין המסתורין של תושבע"פ שלא ניתנה ליכתב. ובזה הם כל ישראל בבחינת כהנים וגוי קדוש, שיש לכל אחד מישראל בחינת אהרן כהן גדול, שיכול לשלשל למטה כמו שהוא למעלה. ואת זה רצו היונים לשלול מישראל שישכחו מהמסתורין שלהם."

בני יששכר מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ב

על כן קראו לימים האלה חנוכה שהוא חינוך והרגל על לעתיד גאולה העתידה שאז יתגלה לנו האור הגנוז בשלימות כמשארז"ל וגנזו לצדיקים לעתיד לבא [חגיגה יב]. כדכתיב לא יהיה לך עוד השמש לאור יומם ולנוגה הירח לא יאיר לך והיה לך ה' לאור עולם [ישעיה ס ט]. והנה זה יהיה אחר שתשלם הגלות החל הזה מלכות רביעית, והנה עוד בהשלמת מלכות יון מלכות שלישית האיר לנו הש"י במעט קט מן האור ההוא אחר שנפסקה הנבואה בכדי שיעמוד לנו האור ההוא בגלות החל הזה במקום נבואה, על כן נקרא נר חנוכה נר חינוך והרגל לאור עולם בגאולה העתידה שיתגלה אור הגנוז נאמר ביה יה"י או"ר. והנה נר חנוכה חינוך והרגל להאור ההוא ועל כן הוא מסוגל לתורה, על כן הרגיל בנר זה הוי"ן ליה בנים תלמידי חכמים [שבת כג ע"ב]: ומתוק האור לעיני אחרי רואי בדברי הרב הקדוש הנ"ל כתב [שם] תקנו ל"ו נרות (כנגד השעות ששימש האור הראשון כנ"ל) כנגד לשון אור ומאורות ונר נזכר בתורה ל"ו פעמים עיי"ש, הוא מה שכתבתי שהאור הגנוז נגנז בתורה.

ספר פרי צדיק לחנוכה - אות א

וכבר אמרנו שהם היו בקליפה זה לעומת זה כנגד קדושת תורה שבעל פה שהיה עיקר התפשטותה על ידי שמעון הצדיק שהיה משיירי אנשי כנסת הגדולה וממנו התחילה שלשלת המשנה. ובימיו היה אלכסנדרוס מוקדון (כמו שאמרו יומא טט.) ואז התחילה חכמת יונית על ידי ארסטו שהיה בקליפה נגד קדושת תורה שבעל פה שגם הם חידשו בגוון חכמה ומוסר מלבם בהנהגת דרך ארץ ועל כן רצו הם לבטל תורה שבעל פה מישראל. רק שהיה אז החשמונאים מזרע אהרן שהיו שורש תורה שבעל פה שהוא מדת מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה ועל ידי כח בחינת מדת מלכות נצחום.

אגרות הראיה (מוסד הרב קוק) / כרך א / רסו

כל מגמתי ב"דרך התחיה" היא לשום קו מבדיל בין ההזרמה הנשמית, שהיא נותנת חיים עצמיים, המסוגלים לאומה בריאה בכל חילה ועז שאיפתה, ובין ארחות הלמוד הנקנים ע"י הדרכה איטית, ברוח של שינון ושימור של ענינים נלמדים, הנשמעים מפי הורים ומורים. ימי התקופה הראשונה, מיציאת מצרים עד חורבן הבית הראשון, היו שלשלת ארוכה של הזרמה זו. אין לנו לפנות אל הצורה התרבותית של האומה, מצד למודיה וחינוכה המעשי, שזה היה פעמים הרבה בשפל-מצב מאד. אבל הרוח הזורם של עז-אלהים זה היה חובק את הכלל ולא נעדר גם בימי הירידה כ"א בהפסקות קטנות. אלא שאין רוח אלהי זה, הנתון כמו סגולה מתנה, גומר את תפקידו רק לפי אותו הערך אשר יעובד ע"י שכלול לימודי. אבל השכלול הלימודי, הבא בסילוק רוח-הקודש, הוא צעד לנסיגה לאחור, אע"פ שיש בו כמה מעלות טובות. וזהו יסוד הבית השני, שהיה מסולק שכינה ורוח-הקודש וממולא באור תורה וחכמה. עכשיו רוח התחיה מתרוצצת בקרבנו, מפני שנטיות אלו השתים כבר דורשות את תפקידן, ואנו חייבים להחליץ חושים לסול את הדרך לרוח-הקודש, לגילוי אליהו, להופעת הנבואה, כשימלאו התנאים החיצונים יחד עם הדרכת התלמוד והחינוך המודרג, אשר עד כה היו עומדים במצב של ניגוד זה לזה. וכל המסתכל בארחות החיים ודרישותיהם בארץ ישראל ובמהלך כנוס הגליות, והצעדים ההולכים לעומת העתיד הגדול שיש בו, ישכיל שאין דברינו אלה חזון רחוק ולא השערה פורחת כ"א דבר מאומת לקוח מגופם של החיים, כמובן ע"י סקירה עמוקה והרגשה חודרת בתוכיותם